

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

11-12

2023

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 1302 sahifa, 5-dekabr, 2023-yil.

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori
Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori
Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQMO tarmoq markazi direktori
Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent Arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Sevil Piriyea Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Nomozova Qumri isoyevna GF universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), dotsent
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Vзаимодействие реального и финансового сектора экономики в современных условиях.....	12
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Зайнутдинова Умида Джалаловна	
Развитие исламских банковских продуктов в коммерческих банках.....	19
Иноятова Камола Фуркатовна	
Kreditlashda risklarni boshqarish usullaridan foydalanish.....	23
Abdullayeva Sharbat, Abdullayeva Nozima	
Korxonalarning tashqi iqtisodiy faoliyatdagi raqobatdoshligini ta'minlashda marketingdan foydalanish.....	29
Axmedov Ikrom Akramovich	
Hududlarda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning zamonaviy tahlili	36
Butaboyev Maxamadjon, Gaibnazarova Zumrat Talatovna	
Yashil iqtisodiyotga o'tishda xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari	41
Yavmutov Dilshod Shoyimardonkulovich	
Zamonaviy ekoshaharlar barpo etish va uni tatbiq etish zaruriyati.....	47
Zikrullayev Valixon G'aybullayevich	
Indian Festivals and Nature Conservation: Connecting People for Sustainability	52
Nigora Saidmuradova Aslamovna, Anil Kumar	
Financing clean energy projects in different ways.....	59
Botirov Azamat Axmedovich, Fayziyev Samandar Sobri ogli	
Теоретические основы развития социальной инфраструктуры.....	67
Алимова Муниса Юльчиевна	
O'zbekistonda tadbirkorlik subyektlarining raqamli marketingdan foydalanish holati va rivojlanish tendensiyalari.....	71
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
Aholiga bank xizmatlarini ko'rsatish tizimini takomillashtirish	81
Uskanov Eldor	
Investitsiya loyihalarini islom moliya instrumentlari orqali moliyalashtirish yo'llari	86
Haydarov O'ral Axmadovich	
"Yashil" iqtisodiyotga o'tishda esg omillar asosida investitsiya kiritishning o'rni va ahamiyati	93
Nosirov Egamqul Ismailovich	
"Enesses" MChJ da marketing muhitini tahlil qilish va takomillashtirish.....	100
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Использование информационных и коммуникационных технологий в совместных образовательных программах: проблемы и решения.....	107
Ташева Севара Равшановна	
Iqtisodiy globallashtirishning nazariy asoslari.....	111
Abduraxmonov Farxod Abdufarmonovich	
Sanoat korxonalari samaradorligini oshirishning nazariy-amaliy asoslari.....	117
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Fiskal siyosat va soliq to'lovchilar faoliyatini tartibga solishning nazariy masalalari	122
Isroilov Bohodir Ibragimovich, To'rayev Alijon Akmal o'g'li	
Bank daromadlarini oshirishda masofaviy bank xizmatlarini tutgan o'rni.....	128
Xudoyorov O. O.	
Elektron savdo korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish	132
Po'latov Xudoyberdi O'ktamovich	
Ekonometrik modelashtirish asosida mavsumiylikning turistik mahsulotlar ishlab chiqarishga ta'sirini kamaytirish usullari.....	135
Xamzayeva Dilduza Samarovna	
Yuridik shaxslar soliq yukining shakllanish omillari va uni optimallashtirish muammolari	141
Abduturopov Jasurbek Nozimjonovich	
Tadbirkorlik risklari tavsifi va tasniflashning nazariy masalalari	148
Bektemirov Abdumalikovich	
Urban farming.....	151
Ahmedova Ziyodahon Saydulloxon qizi, Askarov Hasanboy Holdorovich	
A Foreign Experience of Forming Small Business and Private Entrepreneurship Infrastructures (An Example of Usa).....	153
Kosimov Sardor Dilmurodovich, Akbarov Abdulkhamid Akmal ugli	

Principal Protected Notes on the credit rating of National Bank of Uzbekistan	159
Abdugʻaniyev Abdulaziz Alisher oʻgʻli	
Features and Challenges of Digital Transformations in the Service Sector	164
Kurbanova Maftuna Lazizovna	
Kichik biznes va tadbirkorlikning rivojlanishiga taʼsir etuvchi omillar.....	170
Kurbonov Jasurbek Pozilovich	
Jamoat transport tizimini raqamli texnologiyalarni joriy etish va ulardan foydalanishning dolzarbligi.....	173
Kushakova Maʼmura Narimanovna	
Transport xizmatlari bozorida marketing faoliyatini mexanizmlarini rivojlanishining asosiy tamoyillari	176
Nosirov Javlonbek Jamoliddin oʻgʻli, Raxmatov Ziyodullo Nosirovich	
Financing clean energy projects in different ways	179
Botirov Azamat Axmedovich, Fayziyev Samandar Sobri ogli	
Oʻzbekistonning mehnat migratsiyasidagi hamkorligi haqida baʼzi mulohazalar (Qozogʻiston va Rossiya misolida)	187
Azamatova Gulmira Bayirbekovna	
Assessment of management effectiveness in ensuring economic and financial stability	191
Akramova Aziza Abduvohidovna	
Международное сотрудничество Республики Узбекистан в сфере образования	196
Жамалова Гулнора Гуломовна, Айматова Фарида Хуразовна	
Oʻzbekistoning ekologik muammolariNI bartaraf etish va yashil iqtisodiyotga oʻtish yoʻnalishlari.....	202
Aliyev Azim Tolip oʻgʻli	
Экономическая безопасность и факторы влияющие на неё.....	205
Абдишукуров Шерзод Шавкат угли	
Qashqadaryo viloyatida tabiiy resurslardan foydalanish istiqbollari	211
Xoʻjanova Gulshoda Otamurodovna	
Raqamli marketing strategiyalarining raqamli iqtisodiyotda isteʼmolchilar xulq-atvoriga taʼsirini tahlil qilish.....	214
Raxmatova Sitara Shuxratjon qizi	
Oʻzbekiston Respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini takomillashtirish.....	221
Xudayberganova Zarofat Zaxidovna	
Oʻzbekistonda kichik va oʻrta biznesni rivojlantirishda ichki va tashqi muhit.....	227
Saypullayev Ilhomjon Abduraxmonovich	
Buxgalteriya axborotining sifat tavsiflari	233
Raxmatova Shaxnoza Shukurovna	
Роль и значение логистики в развитии коммерческой деятельности торговых предприятий	240
Маматкулова Шоира Джалоловна	
Uzum yetishtirishning tashkiliy-huquqiy munosabatlari va sohani rivojlantirish imkoniyatlari.....	245
Boltayev N. N.	
Tashqi savdo jarayonlarini tashkil qilishning nazariy uslubiy asoslari.....	249
Qurbonov A. U.	
Korxonalarda pul mablagʻlari auditini takomillashtirish yoʻllari.....	254
Karamatova Noiba Xusniddinovna	
Kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini oʻziga xos xususiyatlari.....	259
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
Агротуризм как источник дополнительного дохода для фермеров в самаркандской области.....	263
Анваров Нодир Аллаёрович, Назарова Раъно Рустамовна	
Tijorat banklari faoliyatida islomiy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari	272
Absamatov Askar Ergashovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida mikromoliyaviy xizmatlar koʻrsatishning zamonaviy holati.....	277
Yusupov Abbosxon Aliyevich	
The Experience of The Japanese State in Increasing Investment Activity in Uzbekistan.....	285
Satoshi Sugahara, Ochilov Bobur	
Paxta-toʻqimachilik klasterlarida sotish baholarining tahlili.....	292
Nazarova Maryam Sharipovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna	
Tadbirkorlik subyektlari eksportida raqamli platformalardan foydalanish strategiyalari.....	297
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
Tijorat banklarida xalqaro iqtisodiy sanksiyalar va eksportga taqiqlar bilan bogʻliq risklarni baholash va kamaytirish matritsasining metodologiyasi	304
Keldiyorov Shohruh Ilyos oʻgʻli	

Sotish jarayonlari hisobini buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida takomillashtirish.....	308
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Tijorat banklari faoliyatida transformatsiyalanish jarayonlarining asosiy yo'nalishlari.....	313
Bekmurodov Abbos Amiriddinovich	
Agroklastarlarda moliyaviy natijalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari.....	318
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Toshpulatov Jalil Baxodirovich	
Tijorat banklarida investitsiya siyosatini amalga oshirishning muhim jihatlari.....	324
Abiyev Davron Ilxomovich	
Проблемы и решения при оптимизации финансового моделирования деятельности предприятия	331
Юлдошева Гулноза Абдинабиевна	
Hududiy iqtisodiy xavfsizlik va uning asosiy xususiyatlari.....	336
Raximov E. N.	
Boshqarish sifatining iqtisodiy mohiyati va uni rivojlantirish masalalari	343
Shoyev Davronbek Axmadjonovich, Ahmadjonova Gulsanam	
Важность данных о движении затрат для повышения эффективности управления предприятием.....	346
Расулова Ш. X.	
Korxonalar daromadlariga ta'sir qiluvchi risklarning tahlili	351
Sa'dullayev Oybek Turdiali o'g'li	
Xalqaro standartlar asosida daromadlar hisobini tashkil etish.....	364
Abdusaidov Sanjar Jaloliddin o'g'li	
Выработка страховой системы защиты владельцев депозита.....	368
Узакова Камола Бехзодовна	
Обзор законодательных и регуляторных положений по введению и регулированию Исламской банковской деятельности в юрисдикции Республики Казахстан	372
Ёркулов Умиджон	
Перспективы развития производства и экспорта плодоовощной продукции в Узбекистане	378
Узганбаева Дилноза Тохтасиновна	
Перспективы развития государственного управления высшим образованием в условиях функционирования рынка	382
Умаров Диёр Равшанович	
O'zbekiston moliya tizimida mahalliy moliyaning o'ziga xos xususiyatlari	388
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
Qishloq joylarda xizmat ko'rsatish sohasi orqali aholini ish bilan bandligini ta'minlash istiqbollari.....	393
Taylakova Dilafro'z Baymamatovna	
Увеличение привлекательности инвестиций в туристической отрасли через стратегическое финансирование	399
Хусниддинов Нуриддин	
Agrobiznesni innovatsion rivojlantirish loyihalarini moliyalashtirishning metodologik asoslari.....	402
To'ychiyev Abduraxmon G'ofurovich	
Virtual bank – kelib chiqishi va moliyaviy xizmatlar kelajagi.....	406
Nabiyeva Feruza Odilovna	
Проблемы и перспективы развития депозитных операций коммерческих банков Республики Узбекистан	411
Холмирзаев Эльбек Бахтиерович	
Smart-shartnomalar – raqamli marketingning zamonaviy texnologiyalaridan biri sifatida	415
Yahyojonov N. B.	
Banklarda depozit operatsiyalarini hisobini yuritish tartibi.....	420
Mirzayeva Xilola Jaloliddin qizi	
Kichik biznes korxonalariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning iqtisodiy samaradorligi	424
Mamanazarova N. J., Jamilova N. X.	
Проблемы привлечения финансирования за счет корпоративных облигаций	429
Рахмедова Мадинахон Нусрат кизи	
Формирование финансовой стратегии местных бюджетов	433
Примова Н. И.	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning dolzarb muammolari va ularning yechimlari	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
O'zbekistonda hududlar kesimida raqamli iqtisodiyotning rivojlanish holati.....	445
Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Experience of Islamic financial organizations in CIS countries and opportunities to use it effectively in Uzbekistan	450
Sattarova Dilfuza Dilshodbekovna	

Qashqadaryo viloyati hududlarining vertikal o'sish holati va xususiyatlari	456
Erkayeva Gulbaxor Panjiyevna, Raximova Madina Shuxrat qizi	
Innovatsion o'sishga inson kapitali ta'sirining zamonaviy yondashuvlari.....	462
Ostanov Egamberdi, Ostanova Mashxura Egamberdiyevna	
Kapital bozorida institutsional investorlar sifatida sug'urta kompaniyalari ishtiroki	466
Omonov Sardor O'lmasovich	
Tadbirkorlik subyektlarining raqamli transformatsiyasining asosiy va muhim jihatlari.....	472
Nutfulloyev Tolib G'olib o'g'li	
Korxonalarda korporativ madaniyatni rivojlantirish asoslari.....	478
Sadikova Muslima Alisher qizi	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (MHXS)ga muvofiq moliyaviy hisobotlarni tuzish usullari.....	483
Sabirova Zaynab Qadambayevna	
Фондовые рынки и финансовая грамотность: путь к финансовому осознанию	488
Режаббаев Сарвар Умархонович	
Turistik korxonalarda yashil innovatsion mahsulotlar orqali samaradorlikni oshirish.....	491
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Milliy kapital bozorida korporativ qimmatli qog'ozlar amaliyoti tahlili.....	497
Otaxonova Shohyora	
Aholining turmush farovonligini yashlashning ijtimoiy-iqtisodiy masalalari	502
Qobilova Shaxnoza	
Surxondaryo viloyatida sug'oriladigan yerlardan foydalanish holatining statistik tahlili	505
Sharifi Abdul Fatah	
Economic and Social Significance of Personnel Management in Manufacturing Enterprises: A Dual Dimension Analysis.....	512
Sarimsakov Baxtiyor Rahmonjanovich	
Samarqand viloyatida iste'mol tovarlar bozorining rivojlantirish istiqbollari	518
Usmanov Zayniddin Berdirasulovich	
Qurilish tashkilotlarida xodimlarning innovatsion faolligini oshirish yo'llari	523
Usmanov Ixom Achilovich	
Investitsiya jozibadorligini baholashning o'ziga xos jihatlari va metodlari.....	527
Uroqboyeva Farzuna Axmadjonovna	
Mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida sanoat 4.0 ning roli: tahlil va natijalar	532
Xujaxonova Sitara Baxtiyor qizi	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida qishloq joylarda davlat xususiy sherikchilik asosida raqamli xizmatlarni takomillashtirish.....	537
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
Kichik firmalar raqobatbardoshligini oshirishning mintaqaviy muammolari (Xorazm viloyati misolida)	542
Vaisov Dilshod Ibodullayevich	
"Sam Antep Gilam" mchda marketingni boshqarishni takomillashtirish yo'llari	549
Usmonova D. I.	
O'zbekistonda energetika korxonalari faoliyatida korporativ boshqaruvining baholash usullarini tahlili.....	555
Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna	
Factors for the Development of The Industrial Sector of the Economy	559
Zakhidov Nodir Umidjanovich	
Mintaqa tumanlararo xo'jalik yurituvchi subyektlar qo'shma biznesini konvergent modeli	563
Yusupov Fayzulla Yakubovich	
Aholini biznesga jalb qilishda tijorat banklarining roli.....	567
Yaxshimuratova Xasiyat Xudaybergenovna	
Mahalliy gastronomik turizmni rivojlantirishda nazariy asoslar.....	571
Sultonov B. A.	
Organizational Factors Influencing Leadership Styles and Procurement Outcomes	575
Saidakhmedov Islomjon Uligbekovich	
Проблемы привлечения иностранных инвестиций в инновационном развитии экономики Узбекистана.....	580
Хамракулова О. Д., Халмурзаев М., Аликулов С. А.	
Тенденции развития жилищного строительства.....	585
Алиева Зилола Маматвалиевна	
Учет и анализ производственных затрат на предприятиях	589
Аделя Азаматовна Нематова, Ибрагимов Мансур Мардонович	

Meva-sabzavotchilik klasterlarini rivojlantirishda xorij tajribasi.....	592
Botirov Erkinjon Xayitovich	
Zamonaviy xizmat ko'rsatish bozori: xalqaro tendensiyalar va uy-joy fondi muammolari sarhisobi.....	598
Sanakulova Barnogul Rizakulovna, Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
Роль рынка капитала в обеспечении макроэкономической стабильности Республики Узбекистан	605
Дадаханова Саида Махаммаджон кизи	
Iqtisodiyotning xususiy sektorida inson resurslarilarni moddiy rag'batlantirishni takomillashtirishda xorij tajribasi.....	608
Baxtiyorova Umida Ulug'bek qizi	
Korxonalarning investitsiya faolligini ta'minlashda soliqlarning rag'batlantiruvchi rolini oshirish xususiyatlari.....	613
Ilyasova Barno Axmadovna	
Dunyo davlatlari iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish tendensiyalari.....	618
Imomaliyeva Mohizoda, Raxmatullayev Lazizbek Nematullo o'g'li	
Особенности применения теории игр в задачах организационно-экономического механизма тепличного хозяйства	623
Дурманов Акмал Шаймарданович	
Sanoat korxonalarida iqtisodiy resurslar mohiyatini tavsiflovchi tushunchalar	628
Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna	
Mikromoliyalash tashkilotlari faoliyatining operatsiyalar tahlili.....	633
Kamalov Shuxrat Kamalovich	
Temiryo'l transporti sanoat kompleksi korxonalarida ijtimoiy va mehnat munosabatlarini takomillashtirishning nazariy va uslubiy asoslari.....	637
Kadirova Sharofat Amonovna	
Qishloq xo'jalik korxonalarida xarajatlar hisobi va mahsulot tannarxini takomillashtirish masalalari	645
Yuldashev Sherali Xayitovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Анализ экологических факторов и их влияние на финансовую безопасность страны.....	650
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Superior directions, modern trends and prospects for the development of the financial market.....	655
Narziyeva Guzal Baxtiyorovna, Raximova Umida Rabbimovna	
Kichik biznesning eksport salohiyatini oshirishda jahon tajribasi	659
Kambarova Sh. M.	
Theory and practice of evaluation of capital assets in Uzbekistan.....	665
Usmonov Bunyod	
Xizmat ko'rsatish sohasini asosiy tarmoqlariga yo'naltirilgan global investitsiyalar holati va prognozini tahlili	668
Muxammadiyev Kamoliddin G'ulomiddinovich	
Методологические основы банковского кредитования и классификация факторов, влияющих на особенности получения кредитов	672
Каримова Азиза Махмадризовна	
Sanoat salohiyati va omillar unumdorligini iqtisodiy-statistik baholash usullari.....	676
Kasimov Azamat Abdulkarimovich	
Цифровизация банков: риски и стратегии управления финансовыми активами в цифровой эпохе.....	682
Кодиров Бобур	
Davlat-xususiy sherikligi asosida iqtisodiyot tarmoqlarining investitsion salohiyatini oshirishning o'rta muddatga mo'ljallangan istibollari (O'zbekiston temiryo'llari AJ misolida)	689
Qodirov Jasurbek Sharofitdinovich	
Banklarda mummoli kreditlar bilan ishlash: samarali strategiya va yondashuvlar	696
Mirsaliyev Erkin Ergashevich	
Agrosanoat ishlab chiqarishining raqobatbardoshligini oshirish va uning innovatsion rivojlanish bilan o'zaro bog'liqligi	700
Dusmatov Begmuhammad Olimjonovich, Muxtorova Oydin Sayfiddin qizi	
Hududlar iqtisodiyotini oshirishda investitsiyalarning roli	707
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
Xizmat ko'rsatuvchi korxonalarning iqtisodiy salohiyatini shakllantirish mexanizmlari	712
Erdonov Muhammadamin Erdon o'gli, Ibragimov Shoxrux Baxtiyorovich, Ataqulov Jahongir Valijon ug'li	
Sug'urtada andarrayting xizmatini (ARDL) modeli tahlili asosida takomillashtirish	717
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloyevich	
Роли банков в повышении привлекательности инвестиционной среды в Узбекистане.....	727
Насиров Дилшод Фарходович	

Пути улучшения инвестиционного климата в Республике Узбекистан	731
Нозимов Элдор Анварович, Санатиллоев Ферузшоҳ Бахтиёр угли	
Iqtisodiyot, atrof-muhit, jamiyat va madaniyat o'rtasidagi muvozanatga – obodonlashtirish xizmatlarining ta'siri.....	737
Norkulova Dilfuza Zoxidovna, Xayitov Jamshid Xolvoyevich	
Повышение эффективности депозитной политики в коммерческих банках.....	741
Нуриллаев Раҳмат Ярашевич, Нуриллаев Шердил Жамолиддин угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda tovar-moddiy zaxiralar manbalari va ularni shakllantirish amaliyoti	747
Nurmanov Ulugbek Anorbayevich	
Yer rentasi mulkchilik munosabatlari rivojlanishning zaruriy sharti sifatida.....	752
Abdunazarov O.	
Формирование и развитие цифровой экономики (на примере российской федерации и Республики Узбекистан)	756
Ким П. В.	
Tijorat banklari korporativ boshqaruvida bank xizmatlari samaradorligini	760
Kudratov Sunnatulla Ropijanovich	
Tijorat banklari depozit siyosatining banklar resurs salohiyatini oshirishdagi roli	764
Jo'rayev Isroil Ibrohimovich	
Ways of Development of Electronic Commerce in Uzbekistan	770
Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li	
Hydro Energy as the Important Factor of the "Green Economy"	775
Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o'g'li	
Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirish	781
Isomiddinov Sherzod Sirojiddin o'g'li, Azamatova Nozima Jaxongirovna	
Mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligi (Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida).....	784
Halimova Dilora Olimboyevna	
Davlat qimmatli qog'ozlari bo'yicha daromadlilik egri chizig'ini aniqlashning fiskal va monetar siyosatni muvofiqlashtirishdagi ahamiyati	787
Hakimov Hakimjon	
Intellectual mulkni boshqarish jarayonlari o'rganishning nazariy muammolari.....	793
Tirkashyev Farhod Mahmudovich	
Sug'urta kompaniyalari va tijorat banklari integratsiyalashuv jarayonini zarurligi va ahamiyati.....	796
Xudoyberdiyeva Sadoqat Abdumannonova	
Роль Среднеазиатских коллекций в развитии музеев России	801
Абдуллаева Нигора Санжаровна	
Hududlarda inklyuziv turizmni rivojlanish muammolari va istiqbollari.....	804
Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li, Ibragimov Behruz Ravshan o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida talabalar bilimni yuksaltirish jarayoni: muammolar va yechimlar	808
Hakimov Nazar Hakimovich, Vaxobova Marg'uba Abduxamidovna	
Yashil iqtisodiyot: mazmun mohiyati, nazariya va amaliyot	812
Yuldashev Mutallib Ibroximovich	
Samarqand viloyatida iste'mol tovarlar bozori tahlili	819
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
"HAVAS COMFORT MEDEL" MChJda marketing xizmatini tashkillashtirish va uning samaradorligini oshirish yo'llari	823
Musyeva Shoirazimovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini soliqlar vositasida rag'batlantirishning klassik nazariyalaridan foydalanish imkoniyatlari.....	831
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	
Yoshlarning ish bilan bandligini ta'minlashning asosiy yo'nalishlari.....	837
Mamaraximov Bekzod Erkinovich	
Chakana bank xizmatlarini rivojlantirish hududlar barqaror rivojlanishining omili sifatida	841
Niyozov Zuxur Davronovich	
Raqamli texnologiyalar asosida oziq-ovqat ta'minoti zanjirini rivojlantirish omillari	845
Yusupov Muxiddin Soatovich	
O'zbekistonda korporativ kreditlash amaliyotini rivojlantirish orqali investitsiya jalb qilish imkoniyatlari.....	855
Asatullayev Alisher	
Davlat budjeti jarayonini takomillashtirish masalalari	860
Ataxanov Bekpo'lat Abdullayevich	
Особенности применения теории игр в задачах организационно-экономического механизма тепличного хозяйства	866
Дурманов Акмал Шаймарданович	

Yuridik shaxslar mol-mulkini soliqqa tortishni rivojlantirish yo'llari	872
Gadayev Jaxongir Muhammadi o'g'li	
Some Principle Issues in the Effective use of Budget Funds in Universities	876
Khairiddinov Sh. B.	
Directions of Using Negotiations in Keeping Peace and Ensuring Stability in Society	879
Kholdarova Fariza Tukhtabaevna	
Elektrotexnika sanoati korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanish.....	883
Mamayusupova Mashxura Sodiqovna	
Elektron tijoratning zamonaviy iqtisodiyotga ta'sirini o'rganish va uni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlarini aniqlash	887
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
Foreign Direct Investment and Electricity Consumption During Uzbekistan's Green Transition	896
Nurbek Khalimjonov	
Davlat-xususiy sheriklik loyihalarini qarz kapitali orqali moliyalashtirishni takomillashtirish	902
Obломуродов Нарзулло Наймович, Шавкатов Наврузбек Шавкатович	
Mol-mulk solig'ining soliqqa tortish tartibini takomillashtirish	910
Poyonov Bobur Bekmurod o'g'li	
Konfutsiychilik axloqiy negizlarida olamiy tartibot.....	916
Ruzmatova Gulnoz Miraxrarovna	
"Yashil iqtisodiyot"ni joriy etish istiqbollari	923
Saloxov Sirojiddin Sadriddin o'g'li	
Investitsiyaning iqtisodiy mohiyati va O'zbekiston iqtisodiyotida tutgan o'rni.....	928
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
O'zbekiston qishloq hududlarida maishiy xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish.....	933
Sharifov Shuhrat Saidahmadovich	
Exploring Big Data Applications for Knowledge Management in Higher Education Administration.....	936
Shakhzod Saydullaev	
O'zbekiston sug'urta bozorida qayta sug'urta faoliyatini rivojlantirish istiqbollari.....	944
Sharobiddinov Akramjon Goyibbayevich	
Ekologik turizmning turlari va uni tashkil etishda tabiiy resurslarning ahamiyati.....	950
Soatov Yusuf Xo'jayor o'g'li	
Mamlakatga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda investitsion jozibadorlikni oshirish istiqbollari	954
To'laganova Ruhshona Farrux qizi	
Raqamli iqtisodiyotga o'tish sharoitida maktabgacha ta'lim xizmatlarini holati	959
Umurzakova Dilnoza Egamberdiyevna	
Issues of Improving Production Cooperation in the Industry Network of Our Country	964
Xomidov Mirodiljon Xasanboy o'g'li	
Foydaning soliq obyektiga sifatida shakllantirish zaruriyati.....	971
Yo'ldasheva Mohiraxon Ochestva	
O'zbekistonda energetika korxonalari faoliyatida korporativ boshqaruvining baholash usullarini tahlili.....	975
Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati.....	980
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
"Ijtimoiy himoya yagona reyestri" axborot tizimining aholini ijtimoiy himoya qilishdagi o'rni.....	984
Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash yo'nalishlari.....	991
Baxriyev Dilshod Rizvonkulovich	
Анализ влияния цифровой экономики на эффективность налоговых органов	996
Бобомуротова Манзура Панжи кизи	
Tadbirkorlik muhitini yaxshilash orqali kambag'allikni qisqartirish va aholi daromadlarini oshirishning iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyati.....	1000
Irmatova Lola	
Korxonalarda pul mablag'lari auditini takomillashtirish yo'llari.....	1005
Karamatova Noiba Xusniddinovna	
Hududlarda inklyuziv turizmni rivojlanish muammolari va istiqbollari.....	1010
Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li, Ibragimov Behruz Ravshan o'g'li	
Yashil iqtisodiyotga o'tish ekologik barqarorlikning muhim omilidir	1014
Yuldashev Farhodbek Abdumutalibovich	
Strategik boshqaruv hisobini tashkil etish asoslari va tamoyillarini takomillashtirish.....	1017
Pardayeva Shahnoza Abidinabiyevna	
Факторы развития культурного туризма в Узбекистане	1022
Пулатова Сурайё Юлдашевна	

Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida oilaviy korxonalarining xizmatlar ko'rsatish sohasidagi o'rni va funksiyalari.....	1026
Tog'ayeva Dilnoza Azamatovna	
Совершенствование методологии исследования демографических процессов.....	1031
Тула Нодирбек Баходир угли	
Инновационные технологии в сфере страхования.....	1037
Хайдарова Нигинахон Шухрат кизи	
Iqtisodiyotni innovatsion isloh qilish sharoitida yer hisobini yuritishning ahamiyati.....	1042
Hojiyev Qo'chqor Mamadiyorovich	
Qattiq maishiy chiqindilarni utilizatsiya qilish orqali qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan keng foydalanishni takomillashtirish.....	1047
Sherqulov Nodir Erkin o'g'li	
Мировой опыт использования денежных и натуральных трансфертов в социальном обеспечении.....	1052
Гулноза Тохировна Самиева	
Davlat xaridlarini amalga oshirish orqali raqobatni rivojlantirish yo'llari.....	1057
Majidov Nizomjon	
Raqamli iqtisodiyot davrida kontent marketingdan foydalanish va uning bosqichlari.....	1064
Tohirjonov Ahmadjon Tohirjon o'g'li, Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
Aksiyadorlik jamiyatlari kapitalini shakllantirish manbalari va usullarini takomillashtirish.....	1070
Norqulov Mirsaid Tulqin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sohasida investitsion jozibadorlikni oshirish zaruriyati.....	1075
Badalov Jamshid Jamolovich	
Foyda solig'i tushumi va uning O'zbekiston soliq-budjet tizimidagi ahamiyati.....	1080
Shirinov Sabir Erkinovich	
O'zbekistonda davlat korxonalari aksiyalarini moliya bozorlarida sotishni jadallashtirish yo'nalishlari.....	1084
Anvar Eshmatov	
Baliqchilik xo'jaliklarida xodimlar bilan hisob-kitoblar hisobining tashkiliy va uslubiy jihatlarini.....	1088
Ametova Nasiba Danilovna	
Tijorat banklari tomonidan eksportyor korxonalarining kreditlash amaliyotini takomillashtirish.....	1092
Bayjanova Gozzal Sarsengaliyevna	
Digital Transformation of Tax Systems.....	1096
Boburjon Turanboyev Qodirjon o'g'li, Musabekov Sherali Nazarali o'g'li	
Yangi O'zbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-iqtisodiy faolligini oshirish yo'nalishlari.....	1101
Raxmonova Aziza Tolibovna	
Transitioning to a Green Economy and Implementing Sustainable Technological Changes in Uzbekistan.....	1106
Umarov Elshod G'ulom o'g'li	
Texnik yo'nalishdagi oliy ta'lim muassasalari daromadlari tarkibi va ularning o'ziga xos jihatlari.....	1112
Yuldashov Elmurod Abdujalil o'g'li	
Совершенствование системы профессионального управления жилищно-коммунальным хозяйством Узбекистана.....	1116
Икромовна Ханифа Одилловна	
Sanoat korxonalarini kreditlash amaliyotining zamonaviy holati.....	1121
Kamalova Jamila	
O'zbekistonda davlat ishtirokidagi korxonalarining huquqiy maqomi va ularni isloh qilishning istiqbollari.....	1125
Qahhorov Azizjon Ahror o'g'li	
Nodavlat notijorat tashkilotlari mablag'lari va ulardan foydalanish to'g'risidagi bajarilishlarga oid hisobotni tuzish va taqdim etish tartibi.....	1131
Ne'matov Oybek Ismatullayevich	
Предприятие автомобильной промышленности как объект реализации концепции устойчивого развития.....	1136
Туйчиев Комилжон Лазизович	
Tijorat banklari aktivlari diversifikatsiyasining nazariy ahamiyati.....	1143
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
Tijorat banklarida yangi masofaviy bank xizmat turlarini rivojlantirish.....	1146
Umarov Abdulquddus Abdilxatovich	
Некоторые вопросы эконометрической оценки CES – функций и их практическое применение в экономических задачах.....	1151
Шадиева Гулнора Мардиевна, Усманов Фарзод Шохрухович	
Использование искусственного интеллекта в спортивной индустрии.....	1158
Усманова Дилфузахон Иброхимовна	
The Role and Significance of Internal Audit as an Effective System of Internal Control in Business Entities.....	1163
Po'latov Sherzodbek Oybek o'g'li, Farmonov Ilhomjon Iqboljon o'g'li	

Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishni takomillashtirish (Andijon viloyati misolida)	1168
Xolmatov Sanjarbek Xojimatovich	
O'zbekiston temir yo'l transport tizimi rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlari	1174
Qilichev Umid Ibadullayevich	
Hozirgi kunda O'zbekiston Respublikasi sharoitida raqamli banklar resurslarini oshirish choralari	1181
Xamraqulova Gulnozaxon Faxriddin qizi	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari kredit foiz stavkasini muvofiqlashtirish masalalari	1185
Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
O'zbekistonda Islom banklari faoliyatini tashkil etishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	1191
Vasiyev Alisher Samiyevich, Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
Islom iqtisodiyotining mohiyati	1197
Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
Budjet mablag'larini taqsimlanishi va maqsadli sarflanishida inson kapitalidan foydalanish va jamoatchilik nazoratining samaradorligi	1201
G'ofurov Bekzod Fayzulla o'g'li	
Maxsus iqtisodiy zonalar investitsiya muhiti jozibadorligini oshirishda tarif va notarif mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatlari	1207
Ja'sur Umirzoqov Artiqboy o'g'li	
Перспективное развитие промышленной кооперации между странами	1212
Назарова Раъно Рустамовна, Жартай Жанибек Маратулы	
Soliqlar yig'iluvchanligini oshirishga ta'sir etuvchi omillar	1218
Berdiyeva Uguloy Abduraxmanovna	
Ta'lim sifatini ta'minlash oliy ta'lim xizmatlari bozorini rivojlantirishning asosiy omili	1222
Nematov Inatillo Ubaydullayevich	
Aholiga ko'rsatiladigan bank xizmatlarini takomillashtirish	1228
Umurzakova Adiba Ochilovna	
Tijorat banklari resurslari shakllanishining manbalari va yo'llari	1232
Raxmanov Ilxom Xurramovich	
Факторы развития культурного туризма в Узбекистане	1238
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Пути эффективного использования внутренних инвестиций в национальной экономике	1242
Рафиева Зарина Хусановна	
Development of the Country's Economy Through the Development of the Stock Market in Developing Countries	1246
Akhmedov Doniyorbek	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotini rivojlanishi va uning asosiy yo'nalishlari	1250
Azizova Manzura Ibragimovna	
The theoretical importance of product cost reduction in industrial production	1254
Dilfuza Baxramovna Safarova	
Fond bozorlarining tashkil etilishi va rivojlanish tendensiyalari	1261
Shamsiyev O'ktam Sayfitdinovich	
Mamlakatda davlat tibbiyot muassasalarining tutgan o'rne va ularni rivojlantirish yo'nalishlari	1266
Sultonova Mushtariy Abdulabbosovna	
Obligatsiyalar bozorida banklarning ishtiroki va ahamiyati	1272
Xushvaqov Islombek Muxammadi o'g'li	
Milliy iqtisodiyotimizda investitsiya portfelini shakllantirishning nazariy asoslari	1277
Ibragimov Gafurjan Axmetovich	
Kompaniyalarning tashqi savdo faoliyatini moliyalashtirishning nazariy asoslari va xorij tajribasi	1282
Ibragimov Mansur Axmedovich	
Mahalliy byudjetlar xarajatlari ijrosining samaradorligini oshirish masalalari (Jizzax viloyati misolida)	1286
Mamayusupov Omonulla Mamatqulovich	
Ключевые факторы успеха в мотивации и управлении проектными командами	1294
Мансурова Севара Мансуровна	
Mehmonxona biznesida CRM tizim xizmatlarini loyihalash	1297
Ishanxodjayeva Dilfuza Erkinovna	

MOL-MULK SOLIG'INING SOLIQQA TORTISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH

Poyonov Bobur Bekmurod o'g'li

Toshkent moliya instituti o'qituvchisi, mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya: Maqolada Yuridik va Jismoniy shaxslarning mol-mulk solig'ining mohiyatini ochish bo'yicha iqtisodchi olimlarning tadqiqotlari o'rganilgan, mol-mulk solig'ini resurs soliqlari tarkibidagi ulushi tahlil qilingan hamda tadqiqot yuzasidan xulosa va takliflar shakllantirilgan.

Kalit so'zlar: soliq tahlili, mol-mulk solig'i, yer solig'i, resurs solig'i.

Abstract: The article examines the research of economists on the nature of property taxes, analyzes the share of property taxes in the structure of resource taxes, and formulates conclusions and recommendations for the study.

Key words: tax analysis, property tax, land tax, resource tax.

Аннотация: В статье рассматриваются исследования экономистов о природе налогов на имущество, анализируются доля налогов на имущество в структуре налогов на ресурсы, а также формулируются выводы и рекомендации для исследования.

Ключевые слова: налоговый анализ, налог на имущество, земельный налог, налог на ресурсы.

KIRISH

Resurslardan oqilona va samarali foydalanish iqtisodiyot sohasining bosh masalasi bo'lib, ularni soliqqa tortish orqali ulardan unumli foydalanish bugunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Resurs soliqlari tarkibiga: mol-mulk solig'i, yer solig'i, suv resurslaridan foydalanish uchun soliq va yer qariidan foydalanish uchun soliqlar kiradi. Bugungi kunda resurslardan samarali foydalanishni inobatga olgan holda, mamlakatimiz soliq siyosatida resurslardan undiriladigan soliqlar hajmi yildan-yilga oshib bormoqda.

Biz bugungi tadqiqot ishimizda asosiy e'tiborni yuridik shaxslardan olinadigan va o'z ahamiyatiga ega mol-mulk solig'iga qaratmoqchimiz. O'zbekiston Respublikasi soliq tizimida yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i to'g'ri soliqlar tarkibiga kiradi va mohiyatiga ko'ra bu soliq asosiy vositalar shaklidagi resurslarga nisbatan belgilangan soliq hisoblanadi. Mol-mulkni hisobga olish O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi ^[1] qonuni va boshqa me'yoriy huquqiy hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi. Shuningdek, soliq bo'yicha tushumlar summasi to'liq mahalliy byudjetga tushadi hamda byudjetning daromad manbalaridan biri hisoblanadi.

MAZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Avvalo, mavzu doirasida mol-mulk solig'ini iqtisodiy ahamiyati va uning olimlar tomonidan berilgan ta'riflariga to'xtalib, uning mohiyatini ochishga harakat qilamiz.

Iqtisodiy adabiyotlarda "mulk solig'i" - bu jismoniy yoki boshqa yuridik shaxsga, masalan, korporatsiyaga tegishli bo'lgan mol-mulkdan to'lanadigan soliq. Ko'pincha mulk solig'i ko'chmas mulk solig'i bo'lib, uni regressiv soliq deb hisoblash mumkin. U mulk joylashgan mahalliy hokimiyat tomonidan hisoblab chiqiladi va mulk egasi tomonidan to'lanadi" ^[2] -deb izohlangan.

T. L. Krutyakovaning fikricha: "Korxonalarining mol-mulkiga soliqni joriy etishning asosiy maqsadlaridan biri soliq to'lovchilarning foydalanilmayotgan mol-mulkni sotishdan manfaatdorligini oshirish edi" ^[3].

V. G. Panskovning so'zlariga ko'ra, "tashkilotlar uchun o'z aktivlarini sotish foydasiz bo'lib qoldi, chunki ular mavjud bo'lganligi uchun mulk qiymatining atigi 2 foizini to'lagan va ular sotilgan taqdirda korxonalar sezilarli darajada yuqori stavkada daromad solig'ini to'lashga majbur bo'lgan" ^[4].

E. N. Pyatshevaning fikricha, “Korxonalarning mol-mulkiga solinadigan soliq to’g’risida”gi Qonunning muhim kamchiligi soliq solishning adolatligining eng muhim tamoyili – teng soliq solish obyektlari uchun teng soliq majburiyatini zaiflashtirgan ko’plab soliq imtiyozlari bo’ldi^[5].

Ye. I. Jukova mol-mulk solig’iga qarashi: “Xo’jalik yurituvchi subyektning mulkiy kompleksiga tegishli binolar, inshootlar, yer uchastkalari va boshqa obyektlarga egalik huquqining paydo bo’lishi soliq majburiyatlari bilan birga keladi”^[6].

L. N. Medvedev talqinicha “Tashkilotlarning mol-mulkiga solinadigan soliq soliq to’lovchi – yuridik shaxsga tegishli bo’lgan mol-mulk qiymatini soliqqa tortish shakli sifatida belgilanadi”^[7].

T. L. Krutyakova esa mol-mulk solig’ini “Ushbu soliq to’g’ridan-to’g’ri soliqlarga tegishli, chunki uning yakuniy to’lovchisi mulk huquqi asosida mulkka ega bo’lgan korxona hisoblanadi”^[8] - deb hisoblaydi.

Yu. D. Shmelev talqinicha: “Iqtisodiyot nuqtayi nazaridan tashkilotlarning mol- mulkiga solinadigan soliqning eng muhim maqsadi korxonalarni o’z ixtiyoridagi mol- mulkdan samarali foydalanishni rag’batlantirish (aylanma mablag’lar aylanishini tezlashtirish, asosiy fondlarni to’liq ishlatish, resurslarni qisqartirish). , material sarfi, foydalanilmayotgan xom ashyo va materiallar zahiralari kamaytirish); moliya nuqtayi nazaridan – hududiy byudjetlarni barqaror daromad manbalari bilan ta’minlash”^[9].

I. A. Mayburovning fikricha, tashkilotlarning mol-mulkiga soliq solish quyidagi maqsadlarda o’rnatiladi:

- 1) hududiy byudjetlarni byudjet xarajatlarini moliyalashtirish uchun barqaror daromad manbayi bilan ta’minlash;
- 2) ortiqcha mol-mulkni sotishda yoki uni ishlab chiqarish jarayoniga jalb qilishda tashkilotga qiziqish uyg’otish^[10].

G. K. Karbushevning fikricha, tashkilotlarning mol-mulkiga solinadigan soliqning fiskal imkoniyatlari juda katta. Gap shundaki, daromad solig’i va boshqa daromad solig’idan farqli o’laroq, bu soliq soliq to’lovchilarning daromad olish yoki olmasliklariga bog’liq emas. Uni hisoblash uchun asos bo’lib korxonalar mulkining qiymati hisoblanadi. Bu daromadga soliq solinadigan soliq to’lovlaridan farqli o’laroq, mulk solig’i bo’yicha to’lovlarni olish barqarorligiga yordam beradi. Shu bilan birga, mulk kabi soliqqa tortish obyektni soliqlardan yashirish daromadga qaraganda ancha qiyin, bu ham uning byudjet daromadlarini to’ldirishdagi rolini oshiradi^[11].

I. V. Gushina “mol-mulk solig’i korxonalarning o’z mol-mulkidan yanada samarali foydalanishdan manfaatdorligini oshirish va ortiqcha, foydalanilmayotgan yoki konservatsiya uchun mol-mulkni yo’q qilishga ko’maklashishga qaratilganligini ta’kidlaydi”^[12].

V. I. Panskov, “soliq asosiy vositalarning qoldiq qiymatidan undiriladi, deb ta’kidlaydi. Mashina va asbob-uskunalar qanchalik eski bo’lsa, ularning qoldiq qiymati shunchalik past bo’ladi va mol-mulk solig’i miqdori past bo’ladi. Asosiy vositalarning yangilanishi mulk qiymatining oshishiga olib keladi va buning natijasida to’lanadigan soliq miqdori oshadi”^[13].

I. V. Gorskiy “mol-mulk solig’ini hisoblash va undirishning amaldagi mexanizmi umumiy xo’jalik maqsadlaridan ko’ra ko’proq fiskal maqsadlarga qaratilgan bo’lib, yerdan, bino va inshootlardan samarali foydalanishni qiyinlashtirgan ko’plab kamchiliklarga ega, deb hisoblaydi. Tashkilotlarning mol-mulkiga solinadigan soliq, xususan, yangi texnologiyalarni joriy etishni, asosiy fondlarni modernizatsiya qilishga investitsiyalarni rag’batlantirmaydi”^[14].

A. M. Petuxov “Tartibga solish funksiyasi korxonalarning ortiqcha, foydalanilmayotgan, foyda keltirmaydigan mol-mulkdan ozod qilish yo’li bilan kamroq miqdorda soliq to’lashdan manfaatdorligi orqali amalga oshiriladi”^[15].

V. V. Stukina “Mol-mulk solig’ining tartibga solish funksiyasi, ta’sir qilish xususiyatiga ko’ra, rag’batlantiruvchi va to’xtatuvchiga bo’linadi. Soliqlarning rag’batlantiruvchi funksiyasi orqali davlat iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga, shu orqali soliq yukini kamaytirishni ta’minlashga qodir. Mulk solig’ining rag’batlantiruvchi funksiyasi shundaki, u investitsiyalar bozorining ushbu segmentidan chiqib ketishiga, ularni mulkning turli sinflari o’rtasida qayta taqsimlanishiga yordam beradi”^[16].

V. G. Pariginaning fikricha, “Bu, bir tomondan, xo’jalik faoliyatining shaffofligini hamda ko’chmas mulkni to’liq mulkiy ro’yxatga olish va undan joriy foydalanish asosida turli soliqlarni hisoblash va to’lashning to’g’riligi ustidan nazoratni yaxshilashni nazarda tutadi; boshqa tomondan, ko’chmas mulkni soliqqa tortish sohasida soliq siyosatini shakllantirish va amalga oshirish uchun mahalliy davlat hokimiyati organlarining mustaqilligi va javobgarligi^[17].

“Mulk solig’i ko’pincha mashhur bo’lmagan, boshqarish qiyin va egiluvchan soliq sifatida tasvirlanadi. Darhaqiqat, mahalliy hukumatning daromad, sotish va aksiz solig’i kabi moslashuvchan daromad manbalariga emas, balki mulk solig’iga tayanishi - har qanday holatda ham, mahalliy hukumatlarga ko’plab boshqa hukumatlar tomonidan duch kelgan jiddiy qiyinchiliklardan qochishga yordam berdi”^[18].

“Mamlakatimiz soliq tizimida mol-mulk solig’ini joriy qilishdan ko’zlangan asosiy maqsad:

- korxonalar o’zlarining xo’jalik faoliyatini yuritishda ortiqcha va foydalanilmayotgan mol-mulkni sotishga qiziqishini uyg’otish;

- korxonalar balansidagi mol-mulkdan samarali foydalanishni rag'batlantirishdan iborat.

Chunki, korxonalarning ma'naviy va jismoniy tomondan eskirgan asosiy vositalarini yangi, ilg'or texnologiya-uskunalar bilan yangilashi ishlab chiqarilayotgan tovarlarning bahosini arzonlashtiradi va raqobatbardosh tovarlar ishlab chiqarishga imkon beradi" [19].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada iqtisodiy tahlilning analiz va sintez, induksiya va deduksiya, taqqoslama kabi an'anaviy usullaridan foydalanildi. Xorijiy mamlakatlarning iqtisodchi olimlari va tadqiqotchilarining mol-mulkni soliqqa tortish tajribasi ilmiy-amaliy jihatdan tahlil qilindi va natijalari asosida xulosalar shakllantirilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mol-mulkni soliqqa tortish 2019-yil 30-dekabrda O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Soliq Kodeksi bilan tartibga solinadi. Soliq Kodeksining 410-moddasi. Soliq to'lovchilar moddasiga binoan "yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqning soliq to'lovchilari deb quyidagilar e'tirof etiladi:

- O'zbekiston Respublikasi hududida ushbu Kodeksning 411-moddasiga muvofiq soliq solish obyekti hisoblanuvchi mol-mulkka ega bo'lgan O'zbekiston Respublikasi yuridik shaxslari;
- O'zbekiston Respublikasi hududida ko'chmas mulkka ega bo'lgan O'zbekiston Respublikasining norezidentlari bo'lgan yuridik shaxslar"-deb belgilab qo'yilgan.

Soliq Kodeksining 411-moddasi. Soliq solish obyekti sifatida "Ko'chmas mulk yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq soliq solish obyekti hisoblanadi.

Ko'chmas mulk jumlasiga quyidagilar kiradi:

- ko'chmas mulkka bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazuvchi organlarda ro'yxatdan o'tkazilishi lozim bo'lgan binolar va inshootlar;
- qurilishi tugallanmagan obyektlar. Qurilishi tugallanmagan obyektlarga qurilish obyektiga doir loyiha-smeta hujjatlarida belgilangan normativ muddatda qurilishi tugallanmagan obyektlar, agar qurilishning normativ muddati belgilanmagan bo'lsa, ushbu obyektning qurilishiga vakolatli bo'lgan organning ruxsatnomasi olingan oydan e'tiboran yigirma to'rt oy ichida qurilishi tugallanmagan obyektlar kiradi;
- temiryo'llar, magistral quvurlar, aloqa va elektr uzatish liniyalari, shuningdek, mazkur obyektlarning ajralmas texnologik qismi bo'lgan inshootlar;
- qurilish tashkilotlari yoki imoratlarni quruvchilar balansida keyinchalik sotish uchun ko'rsatilgan turar joy ko'chmas mulk obyektlari, ko'chmas mulk obyekti foydalanishga topshirilgandan keyin olti oy o'tgach"-deb qonun bilan belgilab quyilgan.

2022-yil uchun soliq-bojxona siyosatining asosiy yo'nalishlarida yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq stavkasini 2%dan 1,5%ga pasaytirish rejalashtirilmoqda [20]. 2023-yil uchun yuridik shaxslarni mol-mulkiga solinadigan soliq stavkasi 1,5% stavka saqlanib qolindi

Bevosita soliq tushumlarida resurs soliqlarining ulushi yil sayin oshib borayotganligini so'nggi besh yillik (2019-2023-yillar) asosida tahlil qilsak, uni quyidagi 1-jadvalda o'zgarishini ko'rishimiz mumkin.

1-jadval: O'zbekiston Respublikasida resurs soliqlari bo'yicha 2019-2023-yillardagi byudjetning daromad qismiga tushumi (mlrd. so'm) [21]

T/r	Ko'rsatkichlar	2019-yil	2020-yil	2021-yil	2022-yil	2023-yil yarim yillik
1.	Soliq tushumlari	112 165,4	132 938,0	127 970	148 388	76 262
2.	Resurs soliqlari jami	19 680,7	21 257,0	23 036	23 913	13 057
3.	Mol-mulk solig'i	2 360,2	1 974,3	2 457	4 015	2 562
4.	Yer solig'i	2 313,2	2 386,7	4 083	5 306	3 066
5.	Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqlar	14 692,8	16 417,1	15 812	13 887	7 077
6.	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq	314,5	478,8	684	704	352
7.	Resurs soliqlarning jami soliq tushumdagi ulushi, %	17,5	15,9	16	16,1	17,1

1-jadval ma'lumotlarni tahlil qiladigan bo'lsak, 2019-yilda resurs soliqlarining byudjetning daromad qismiga tushumi 19 680,7 mlrd. so'mni, 2020-yilda 21 257,0 mlrd. so'mni, 2021-yilda 23 036 mlrd. so'm, 2022-yil 23 913 mlrd. so'mni, 2023-yil 22 740,5 mlrd. so'mni tashkil etgan.

Resurs soliqlarining jami tushumdagi ulushi 2019-yilda 17,5 foizni, 2020-yilda 15,9 foizni, 2021-yilda 16 foizni, 2022-yilda 16,1 foizni tashkil qilgan bo'lsa, bu ko'rsatkich 2023-yilda 11,7 foiz bo'lgan.

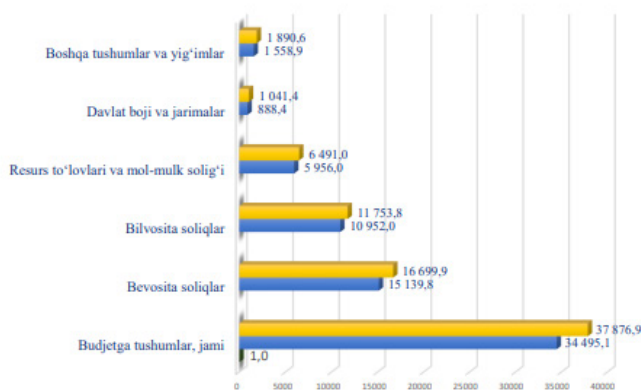

2020-yilda pasayish sababi, mamlakatimizda koronavirus pandemiyasiga qarshi kurashish tadbirlari uchun 2020-yilning 1-aprelidan 31-dekabrigha qadar 1 764 ta turoperatorlar, turagentlar va turizm sohasida mehmoxona xizmatlari (joylashtirish xizmatlari) ko'rsatuvchi subyektlariga mol-mulk va yer solig'idan 69,1 mlrd. so'm miqdorida imtiyoz berildi; 17 247 ta kichik tadbirkorlik subyektlarining 2020-yil aprel va may oylari uchun mol-mulk solig'i va yer solig'idan umumiy hisobda 29,5 mlrd. so'mlik qarzlari, jumladan mol-mulk solig'idan 11,6 mlrd. so'm va yer solig'idan 17,9 mlrd. so'm kechib yuborilgan ^[22], bu esa davlat byudjetining daromadlar qismiga o'z ta'sirini ko'rsatdi.

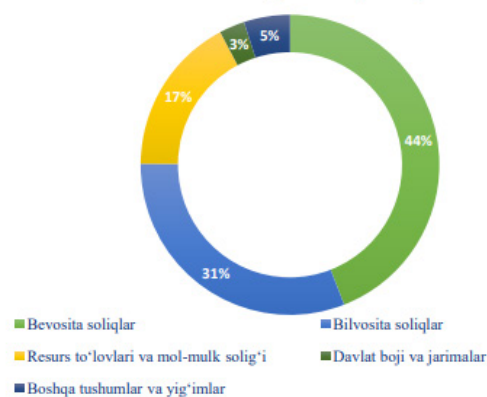
2-jadval: Soliq turlari bo'yicha 2022–2023-yil birinchi yarim yillikda budjetga tushgan tushumlar to'g'risidagi ma'lumotlar (mlrd. so'm)

№	Soliq turlari	2022-yil 1-iyul holatiga tushum	2023-yil 1-iyul holatiga tushum	Ulushi (foiz)	O'sish sur'ati
	Budjetga tushumlar, jami	71 022	76 262	100	107
	shu jumladan:				
1	Qo'shilgan qiymat solig'i	15 813	15 849	20,8	100
2	Aksiz solig'i	6 395	6 708	8,8	105
3	Foyda solig'i	18 606	18 085	23,7	97
4	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	11 274	14 362	18,8	127
5	Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq	7 355	7 077	9,3	96
6	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq	323	352	0,5	109
7	Mol-mulk solig'i	1 970	2 562	3,4	130
8	Aylanmadan olinadigan soliq	1 247	1 136	1,5	91
9	Yer solig'i	2 551	3 066	4,0	120
10	Davlat boji va jarimalar	1 888	2 194	2,9	116
11	Boshqa tushumlar va yig'imlar	3 600	4 872	6,4	135

2022-2023-yillarning I-chorakda budjet tushumlari (mlrd.so'm)

2023-yillarning I-chorakda budjet tushumlarining ulushi (foizda)

1-rasm: 2022-2023-yillarning I chorakda budjet tushumlari to'g'risida ma'lumot ^[23].

2-jadval va 1-rasm ma'lumotlarida O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining daromadlarining 2022-yil 1-yarim yillik ma'lumotlari keltirilgan bo'lib, unda jami tushumda resurs soliqlari ichida yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqlar ulushi 9,3 foiz, yer solig'i 4 foiz, mol-mulk solig'i 3,4 foizni va nihoyat suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq summasi 1 foizni tashkil etayotganligini ko'rishimiz mumkin.

2023-yilda resurs soliqlari va mol-mulk solig'i bo'yicha tushumlar 22,6 trln. so'm yoki Davlat byudjeti daromadlarining 17,2 foizi miqdorida bo'lishi prognoz qilinmoqda. Resurs soliqlarining asosiy qismi yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqqa to'g'ri keladi. 2021-yil yakunlariga ko'ra yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq tushumlari 2020-yilga nisbatan 663 mlrd. so'mga kamayib, 15,8 trln. so'mni tashkil etishi kutilmoqda. Buning sababi oltin va kumush uchun belgilangan soliq stavkasini 20 foizdan 15 foizgacha pasayishi hisobiga

yuz beradi. 2021-yilda mol-mulk solig'i, yer solig'i va suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha tushumlar o'tgan yilning mos davriga nisbatan 2 trln. so'mga oshib, 6,9 trln. so'mni tashkil etishi kutilmoqda ^[22].

Biz yuqorida mol-mulk solig'ini mamlakat byudjetidagi ulushini yaxlit holda tahlil qildik. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 3 dekabrda "Resurs soliqlari va mol-mulk soliqlarini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi PF-6121-son Farmoni bilan yer uchastkalari va mol-mulkni soliqqa tortishni yanada takomillashtirish, ularni baholash va hisobini yuritishda zamonaviy usullarni joriy qilish, yer va suv resurslari, yer qariidan qazib olinadigan foydali qazilmalardan foydalanish samaradorligini oshirish bo'yicha ishlar boshlangan. Farmonga kura mol-mulk va yer soliqlarini ko'chmas mulk (bino, inshoot va yer uchastkalari) obyektlarining bozor bahosiga yaqin bo'lgan kadastr qiymati asosida hisoblash tizimini bosqichma-bosqich joriy etish to'g'risidagi taklifiga rozilik berilgan bo'lib, ko'chmas mulk obyektlarining bozor bahosiga yaqin bo'lgan kadastr qiymati asosida mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash tizimi ikki bosqichda joriy etiladi:

- birinchi bosqichda (2021-2023-yillar) – ko'chmas mulk bo'lgan turar-joy fondi obyektlari (kvartira, yakka tartibdagi uy-joylar, dala-hovli), shuningdek, ushbu obyektlar egallagan yer uchastkalariga nisbatan;
- ikkinchi bosqichda (2022-2024-yillar) – yashash uchun mo'ljallanmagan alohida ko'chmas mulk obyektlari, shuningdek, ushbu obyektlar egallagan yer uchastkalariga nisbatan.

Xorijiy tajribadan ma'lumki, har xil turdagi mulklar yer va uning tuzilmalariga nisbatan har xil turdagi soliq'larga ega. Misol uchun, bo'sh yerlar yaxshilangan taqqoslanadigan mulk obyektiga qaraganda ancha past baholangan qiymatga ega bo'ladi va buning natijasida mulk solig'i kamroq bo'ladi. Kanalizatsiya, suv va gaz kabi davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyati mavjud bo'lsa, yerni baholash yuqoriroq bo'lishi mumkin. Agar baholovchi yerning o'zlashtirilishi mumkin bo'lgan salohiyatga ega deb hisoblasa, bu yuqori bahoga va egasi uchun ko'proq soliq'larga olib kelishi mumkin. Mulk soliqqa tortiladigan summa mulkning baholangan qiymatining foizidan kelib chiqadi.

Joriy davrda xorijiy davlatlar amaliyotida uch xil usuldan foydalangan holda mulkning bozor qiymatini baholashi mumkin va ular bitta yoki uchtasining kombinatsiyasini tanlash imkoniyatiga ega.

Sotishni baholashni amalga oshirish. Ko'chmas mulkni baholovchi hududdagi taqqoslanadigan sotishdan foydalangan holda baholaydi. Mezonlarga joylashuv, mulkning holati, har qanday yaxshilanishlar va umumiy bozor sharoitlari kiradi. Keyin baholovchi yangi qo'shimchalar va ta'mirlash kabi mulkka aniq o'zgarishlarni ko'rsatish uchun raqamlarga tuzatishlar kiritadi.

Narx usuli. Bunda baholovchi sizning mulkingiz qiymatini uni almashtirish qancha turadiganiga qarab aniqlaydi. Agar mulk eskiroq bo'lsa, baholovchilar amortizatsiya miqdorini aniqlaydilar va agar u bo'sh bo'lsa, mulk qancha bo'lishini aniqlaydilar. Yangi obyektlar uchun baholovchi har qanday real amortizatsiyani chegirib tashlaydi va qurilish materiallari va mehnat xarajatlarini, shu jumladan mulkning yakuniy qiymatida ushbu raqamlarni ko'rib chiqadi.

Daromad usuli. Bu usul, agar u ijaraga olingan bo'lsa, undan qancha daromad olishingiz mumkinligiga asoslanadi. Daromad usuli yondashuvidan foydalangan holda, baholovchi mulkni saqlash, mulkni boshqarish, sug'urta va soliqlarni, shuningdek, siz mol-mulkdan oqilona taxmin qilishingiz mumkin bo'lgan daromadni hisobga oladi. Mulkning bozor qiymati aniqlangandan so'ng, baholangan qiymat uning haqiqiy qiymatini olib, uni baholash stavkasiga ko'paytirish yo'li bilan aniqlanadi. Bu stavka yagona foiz bo'lib, soliq yurisdiksiyasiga qarab o'zgaradi va har qanday foiz 100% dan past bo'lishi mumkin. Baholangan qiymatni olganingizdan so'ng, sizning mol-mulk solig'ini aniqlash uchun u tegirmon yig'imi bilan ko'paytiriladi ^[23].

Ko'rish mumkinki, bugungi kunda mol-mulk va yer soliqlarini ko'chmas mulk obyektlarining bozor bahosiga yaqin bo'lgan kadastr qiymati asosida hisoblash amaliyotining joriy etilishi mamlakatimiz byudjetida soliq tushumlarining oshishiga va mantiqan qaralganda mulk va yerdan unumli foydalanishga, undan daromad olishigacha bo'lgan jarayonda o'z ta'sirini ko'rsata oladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mol-mulk solig'ining davlat byudjeti tushumidagi ulushining boshqa soliq'larga nisbatan pastligi, uning salmog'ini tushurib quymaydi. Chunki so'nggi yillarda mol-mulk solig'i va yer solig'ini optimalashtirish orqali "ko'chmas mulk solig'i" sifatida optimallashtirish va qonunchilikka kiritish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqilmoqda. Bu bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqot ishlarida o'chratish mumkin, ammo maqsad soliqlarni optimallashtirish vositasida bo'ladigan va kutilayotgan o'zgarishlar pirovarda natijasiga bog'liq. Ya'ni uning mamlakat byudjetiga va individlarga ta'siri jihatidan o'rganish kerak. Jumladan, 2021-yil uchun davlat byudjeti daromadlarida soliqlarning ulushi nuqtayi nazaridan kutilayotgan mol-mulk solig'idan 2 foizlik va yer solig'idan 3 foizlik ulushi (1-rasm), ularni birlashtirganda byudjetga qancha foyda keltirishi yoki yuridik va jismoniy shaxslar uchun iqtisodiy ahamiyati yana bir boshqa tadqiqot mavzusiga sababchi bo'lmoqda. Albatta, bozor iqtisodiyoti rivojlanib boraverar ekan, davlat va jamiyat o'rtasidagi byudjet soliq islohotlari ham chambarchas takomillashib boraveradi.

Darhaqiqat, mavzu doirasida ko'chmas mulk obyektlarini bozor qiymatida baholash maalasida to'xtalib o'tgandik, taklif sifatida qilinishi lozim bo'lgan chora tadbirlar yuzasidan quyidagilarga ahamiyat berish kerakligini ta'kidlab o'tmoqchimiz:

- Bozor bahosini belgilashda, ularning o'rtacha bahosiga adolatli qiymatni shakllantirish;
- Ko'chmas mulk joylashgan hududning (agar yer sifatida qaralganda) salohiyatini e'tiborga olish;
- Mulkning ishlatish davomiyligi muddati va yaroqliligiga ahamiyat qaratish;
- Ko'chmas mulkning foydalanishi jihatdan (yashash uchun yoki ishlab chiqarish sifatida qaralganda) baholash;
- Ko'chmas mulkni zamonaviy (raqamlashtirilgan) baholash metodikasini ishlab chiqish.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonun. 2016 yil 13 aprel
2. Проперть Тах Дефиницион – Инвестопедия [хттпс://www.инвестопедия.com](https://www.инвестопедия.com) › термсПропертьтах
3. Крутякова Т.Л. Налог на имущество: изменения продолжают // Новая бухгалтерия. – 2014. - № 12. – с. 15-22.
4. Пансков В.И. Российская система налогообложения: проблемы развития. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 2014. – 241 с
5. Пятшева Е.Н. Тенденции развития системы имущественного налогообложения организаций в Российской Федерации // Вестник Российский Gosudarstvennyy Gumanitarnyy Universitet. – 2014. - №21. – с. 157-167.
6. Жукова Е.И. Налог на имущество организаций в 2014 г. // Управление многоквартирным домом. – 2014. – № 4. – с. 23-31.
7. Медведев Л.Н. Имущественные налоги: сравнительный анализ российской и зарубежная практики. – М.: Учебный центр МФС, 2013. – 178 с.
8. Крутякова Т.Л. Налог на имущество: изменения продолжают // Новая бухгалтерия. - 2014. - № 12. – с. 15-22.
9. Шмелев Ю.Д. О новой концепции налога на имущество организаций и механизме её реализации // Финансы. – 2015. - № 4. – с. 28-35.
10. Майбунова И.А. Теория и история налогообложения: учебник / под редакцией. М.: Юнити-Дана. – 2014. - 422 с.
11. Карбушев Г.К. Совершенствование налогообложения имущества организаций // ЕКО. – 2015. - № 7. – с. 23-30.
12. Гушина И.В. Реализация функций налога в налогообложении имущества предприятий // Известия ИГЭА. – 2013. - №4 – с. 21-28.
13. Пансков В.И. Российская система налогообложения: проблемы развития. – М.: Международный центр финансово-экономического развития, 2014. – 241 с.
14. Горский И.В. Налог на недвижимость: за и против // Финансы. – 2015. - № 2. – с. 37-39
15. Петухов А.М. Увеличение регулирующей функции налога на имущество // Российское предпринимательство. – 2014. - № 9 (98). – с. 153-157.
16. Стукина В. В. Становление налогообложения недвижимого имущества // Международный научно-исследовательский журнал. – 2014. - №1-3 (20). – с. 103-104.
17. Парыгина В. А. Понятие, история и функции налогообложения имущества // Современное право. – 2015. – № 10. – с. 3 – 8.
18. Алм, Жамес, Бусчман, Роберт Д., Сжокуист, Давид Л. 2011. "Ретхинг Лосал Говернмент Релиансе он тхе Проперть Тах." Регионал Ссиенсе анд Урбан Есономисс 41 (4): 320–31.
19. Vahobov A., Jo'raev A. Soliqlar va soliqqa tortis'h: Darslik. T -2008. 154b
20. https://www.norma.uz/uz/bizning_sharhlar/ 2022 yil uchun fuqarolaruchun byudjet e'lon qilindi
21. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan shakllantirildi.
22. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi "Byudjetnomasi" ma'lumotlari <https://www.investopedia.com/articles/tax/09/calculate-property-tax.asp>

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 11-12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.